

ková nemůže se státi závadnou podle § 477 tr. z. ani tím, že si pak komisionář peníze za zboží stržené přivlastní, ano tu jde o činnost následující po koupi, která nemůže býti kupiteli na škodu. Jinak se však má věc, byl-li prodej komisního zboží zpronevěrou z toho důvodu, že komisionář prodal zboží na vlastní účet a tím si již přivlastnil svěřené mu zboží (srov. rozh. č. 1490, 3671, 3745 Sb. n. s.). Že v souzeném případě tomu tak bylo, vyplývá z toho, že O. vykročil z mezí příkazu svěřitelkou firmou P. mu daného tím, že prodal podle skutkových zjištění rozsudku látky v ceně 15.000 Kč asi za 7.000 Kč, tudíž značně pod cenou. Že povaha látek za takových okolností — třebaš šlo o zboží, dané O. do komise — mohla se stěžovatelům zdáti podezřelou v tom směru, že jde o látky zpronevěřené, vysvítá z toho, že podle zjištění rozsudku jako obchodníci s látkami již v době koupě věděli, že kupují zboží za nápadně nízkou cenu.

Rozsudek poukazuje v té příčině zcela správně i na povinnost, uloženou obžalovaným podle § 476 tr. z., již nesplnili, ať již z nedbalosti či z jiného důvodu, majíce možnost dotázati se u firmy P. Z toho, co uvedeno, plyne, že rozsudek neposoudil po stránce právní věc nesprávně, když podřadil čin obžalovaných pod ustanovení § 477 tr. zák.

Čís. 5827.

Odvolací súd prekročil obor svojej pôsobnosti a zavinił zmätok podľa § 384, čís. 4 tr. p., preskúmal-li proti predpisu § 387, odst. 1 tr. p. i nenapadnutú sprostujúcu časť rozsudku súdu prvej stolice.

Zosmiešňovanie je trestné ako urážka na cti len vtedy, dotýka-li sa osobnej hodnoty, mravných kvalít napadnutej osoby, alebo keď výroky posmešné svojou formou nabývajú takého zosmiešňujúceho rázu, že je tým napadnutý snižovaný v úcte a vážnosti; takého rázu nie je púhe zistenie, že niekto nevhodne opakoval v reči určité slovo.

Urážka na cti, nazval-li vinník advokáta »pozemkovou hyenou«.

(Rozh. zo dňa 16. februára 1937, Zm IV 564/36.)

N a j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. a spol. pre prečin pomlavy spáchanej tlačou, z podnetu zmätočnej sťažnosti hlavných súkromných žalobcov Dr. E. a F. na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 384, čís. 4 tr. p. zrušil z úradnej povinnosti rozsudok vrchného súdu v tej časti, v ktorej vrchný súd potvrdil rozsudok prvého súdu ako napadnutý odvolaním hlavných súkromných žalobcov vo výroku oslobodzujúcom obžalovaného B. z obžaloby pre dvojnásobný prestupok podľa § 4 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n.; zrušil aj celé odvolacie pokračovanie proti obž. B. vedené a vyslovil, že sa odvolaním nenapadnutá časť rozsudku prvej stolice, pokiaľ sa týka oslobodenia tohoto obžalovaného, ponecháva netknutá; čiastočne vyhovel zmätočnej sťažnosti hlavného súkromného žalobcu Dr. E., na základe dôvodov zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a), c) tr. p. zrušil rozsudky súdov nižších stolíc, pokiaľ nimi bol obžalovaný C. oslobodený od obžaloby

pre obsah článku v časopise I. zo dňa 8. apríla 1933 uverejneného, podľa § 326, čís. 3 tr. p. a uznal tohoto obžalovaného vinným prečinom urážky tlačou podľa § 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. a podľa § 1 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n., že jako pôvodca článku v časopise I. zo dňa 8. apríla 1933 uverejneného, ublížil na cti dr. E. nadávkou »starej pozemkovej hyeny«.

Z d ô v o d o v:

Pred vybavením zmätočnej sťažnosti hlavných súkromných žalobcov musel najvyšší súd z úradnej povinnosti prihliadnuť k dôvodu zmätočnosti podľa § 384, čís. 4 tr. p., ktorým trpí odvolací rozsudok v tej časti, v ktorej — podľa zprávy zo dňa 23. januára 1937 — preskúmal vrchný súd aj tú časť rozsudku súdu prvej stolice, v ktorej bol obžalovaný B. oslobodený čiastočne od obžaloby proti nemu podanej, a to pre zanedbanie povinnej pečlivosti pri uverejnení článkov v časopise »I.« z 11. marca 1933 a 8. apríla 1933. Odvolací súd totiž preskúmal v tejto časti rozsudok súdu prvej stolice v nenapadnutej časti proti predpisu 1. odst. § 387 tr. por., lebo sa neobmedzil len na to opatrenie rozsudku, ktoré vzalo odvolanie v odpor; pretože išlo o preskúmanie rozsudku oslobodzujúceho na údajné odvolanie súkromných žalobcov, neprichádzal tu v úvahu ani žiaden predpis zákona, podľa ktorého by sa mal rozsudok v tej časti preskúmať z úradnej povinnosti.

Že rozsudok súdu prvej stolice nebol v uvedenej časti napadnutý odvolaním súkromných žalobcov, je vidné zo spisov.

Súkromní žalobcovia ohlásili síce po vyhlásení rozsudku odvolanie čo do oslobodzujúcej časti rozsudku všeobecne, v zákonnej lehote podali však ohlásenie opravného prostriedku písomne a toto v záhlaví označili jako »p r e s n é zahlásenie zmätočnej sťažnosti už na hlavnom pojednávaní ústne ohlásenej a dôvody«. Odvolanie proti oslobodzujúcej časti rozsudku súdu prvej stolice je v ňom výslovne omedzené len pre oslobodenie C.; o obžalovanom B. nie je v tejto časti odvolania najmenej zmienky a o ňom je len uvedené v časti predchádzajúcej, že sa odvolatelia uspokojujú s trestom jemu vymeraným.

Odvolací súd mal vziať na základ preskúmania rozsudku súdu prvej stolice toto zreteľné a jasné písomné odvolanie, ktoré všeobecné prvé ústne ohlásenie presne vymedzilo, nezaberajúc doňho odvolanie proti obžalovanému B. K preskúmaniu oslobodzujúcej časti rozsudku, týkajúcej sa tohoto obžalovaného, nemal tedy odvolací súd oboru pôsobnosti, ktorý preskúmaním nenapadnutej časti prekročil a zavinil zmätok podľa § 384, čís. 4 tr. por. Podľa posl. odst. cit. § a § 34, odst. 1 nov. k tr. por. a § 404, odst. 1 tr. por. zrušil tedy najvyšší súd rozsudok vrchného súdu aj s celým pokračovaním, pokiaľ sa vzťahovalo na nenapadnutú oslobodzujúcu časť rozsudku súdu prvej stolice dotyčne obžalovaného B. Ponevác nového pokračovania o tom netreba, bolo len vyslovené, že sa uvedená časť rozsudku súdu prvej stolice ponecháva nedotknutá. — — — —

Ostatné inkriminované výroky sa týkajú výlučne Dr. E. Výtka, že zpráva o tom, že tento 116krát pri pojednávaní povedal »prosím«, je vysmievaním a tedy urážkou na cti Dr. E. (dôvod podľa § 385, čís. 1 a) tr.

p.), je bezzákladná, lebo zosmiešňovanie je jako urážka na cti podľa stálej súdnej praxi len vtedy trestné, keď sa dotýka osobnej hodnoty, mravných kvalít napadnutej osoby, alebo keď výroky posmešné svojou formou nabývajú takého zosmiešňujúceho rázu, že sa tým napadnutý snižuje v úcte a vážnosti. Takého rázu však nie je púhe konštatovanie zmieneného snád' nevhodného opakovania slova »prosím« v reči. — — —

Zbývajú výrazy »nesvedomitý advokát, známy pozemkový špekulant, pozemková hyena«. Z nich prvé 2 neprekročujú nijak hranicu kritiky a charakterizovania toho, ako pokračoval advokát Dr. E. pri zaopatrení pôžičky na zakúpenie pozemkov; dôkaz pravdy, ktorý je podaný o veci samej, treba považovať za prevedený aj dotyčne týchto výrazov k tomu jeho pokračovaniu sa priamo vzťahujúcich bez toho, že by sa mali posudzovať samostatne s hľadiska skutkovej podstaty urážky na cti, ako to žiada sťažovateľ.

Za to však nie je dôkazom pravdy krytý najvyšš hrube urážlivý výraz »pozemková hyena«, čím tu treba rozumeť naprosto bezohľadného a ani najhnusnejších spôsobov zničenia existencie klientov sa neštítiaceho ich vykorisťovateľa. Takýto spôsob pokračovania Dr. E. dokázaný nie je a nesmel mu byť preto beztrestne vytýkaný uvedenou ťažkou urážkou.

Čís. 5828.

Zvolil-li si obžalovaný sám obhájcu, ktorý ho zastupoval na hlavnom pojednávaní, nie je iný obhájca, ustanovený podľa § 53, odst. 2 tr. p., oprávnený podať v jeho prospech opravný prostriedok.

Matka plnoletého obžalovaného nie je oprávnená podať odvolanie v prospech obžalovaného.

(Rozh. zo dňa 20. februára 1937, Zm IV 78/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin lúpeže odmietol zmätočnú sťažnosť podanú advokátom Dr. M. v mene obžalovaného A.

Dôvody:

Po vyhlásení rozsudku porotného súdu, ktoré sa stalo dňa 2. decembra 1936, obžalovaný A. a jeho zvolený obhájca Dr. N. dotyčne použitia opravného prostriedku sa nevyjadrili a podľa úradného záznamu ku spisom pripojeného obžalovaný A. ešte toho dňa nastúpil trest rozsudkom porotného súdu mu uložený.

Dňa 5. decembra 1936 (tedy v lehote podľa § 388 tr. p.) podal proti rozsudku porotného súdu v mene obžalovaného A. advokát Dr. M. zmätočnú sťažnosť, a to na základe plnej moci, ktorú mu udelila matka menovaného obžalovaného pre podanie zmätočnej sťažnosti.

Plnou mocou obžalovaného A. samého Dr. M. nie je legitimovaný.

Nakoľko podľa ustanovení § 383 tr. p. a § 31, odst. 1 por. nov. matke neprislúcha právo podať zmätočnú sťažnosť v prospech obžalovaného A.,